

Hyvinvointitilinpäätös 2021

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) Heinolassa 2021

Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksi kuntien perustehtävistä, jota toteutetaan Heinolassa kaikilla toimialoilla ja kaikkien ikäryhmien keskuudessa. Kunnille annettu tehtävä käsittää hyvinvointitiedon seuraamisen, raportoinnin, tiedottamisen, tavoitteiden asettamisen ja olemassa olevien toimintaa ohjaavien ohjelmien kytkemisen osaksi toimintaa. HYTE-toimintaa johtaa kaupungin johtoryhmä ja toiminnan suunnittelusta ja käytännön toteutuksesta vastaa kaupungin poikkihallinnollinen hyvinvointityöryhmä Hyry. Hyry kokoontui vuoden 2021 aikana yhteensä 11 kertaa. Osa tapaamisista toteutui yhdessä toimialajohtajien tai alatyöryhmien puheenjohtajien kanssa. Hyryn kokoonpanoa täydennettiin syksyllä Jyränkölän Settlementin, Heinolan seurakunnan ja SoTeKon järjestöedustajalla (omaishoitajat). Hyte-työn tavoitteet säilytettiin vuodelle edellisen vuoden mukaisina.

Hyvinvointikertomustyö

Terveydenhuoltolaki (1326/2010 §12) velvoittaa kunnat valmistelemaan hyvinvointikertomuksen kerran valtuustokaudessa ja päivittämään sen vuosittain osana kuntasuunnittelua. Valtuusto hyväksyi Heinolan laajan hyvinvointikertomuksen 2017-2021 toukokuussa 2021. Vuosittainen suppea katsaus edellisestä vuodesta annettiin valtuustolle hyvinvointitilinpäätöksinä tasekirjan yhteydessä. Ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä koskevan lain 523/2015 5 §:n mukainen toimielin, hyvinvointilautakunta, sai vuoden aikana katsaukset ajankohtaisista asioista.

Syksyn aikana käynnistyi hyte-työn runkona toimiva hyvinvointisuunnitelmatyö valtuustokaudelle 2021-2025. Suunnitelma huomioi valtuuston evästysten lisäksi alueelliset hyte-suunnitelmat, kaupungin oman strategian sekä hyvinvointitietoa. Toimialojen lautakunnat, kaupunginhallitus ja valtuusto hyväksyivät sen alkuvuonna 2022.

Hyvinvointitieto 2021

Hyvinvointitietoa koottiin edelleen monista kansallisista ja alueellisista tietopankeista. Laajimpia näistä olivat Kouluterveyskysely 2021 (lapset ja nuoret), kaupungin oma hyvinvointikysely 2021 (työikäiset ja ikäihmiset), sekä yhdyskuntateknisten palvelujen kansallinen kysely (asukkaat).

Vuoden 2021 aikana rakennettiin **hyvinvointi-indeksi** kaupunkiorganisaation strategisten ohjelmien ja hyte-työn yhdyspinnalle. Indeksillä käsitellään 14 erillistä mittaria, jotka kuvaavat sekä keskeistä hyvinvointitietoa että hyvinvointia lisääviä panostuksia Heinolassa. Päivittynyt kansallinen ja paikallinen tieto kootaan tähän ja raportoidaan puolivuosittain.

Ilonaiheita Heinolassa ovat lasten ja nuorten osalta mm. koululaisten ja opiskelijoiden liikkumisen lisääntyminen, lounaan syömisen lisääntyminen koulu-/opiskelupäivän aikana sekä tupakkatuotteiden kokeilun ja päivittäisen käytön väheneminen (nuuskan osalta käyttö yläkouluiässä jopa puolittunut). Palvelujen saatavuus, käyttö sekä poikkihallinnollisten toimintatapojen kehittäminen Heinolassa toimii. Luonnon läheisyys ja merkitys hyvinvoinnille näyttäytyy kaupungissa myös vahvana.

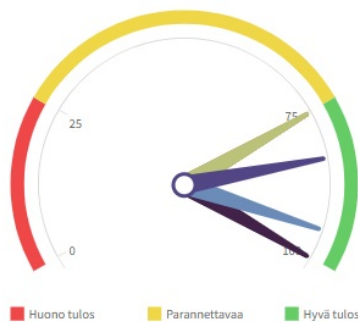
Huolenaiheita puolestaan Heinolassa näyttäytyvät mm. yksinäisyys, mielenterveysongelmat sekä kokemuksen seksuaalisesta häirinnästä lisääntyminen. Sairastavuus ja ennen aikaiset kuolemat ovat myös korkealla. Korona epidemian vaikutus on näkynyt negatiivisesti sosiaalisessa kanssakäymisessä, sekä fyysisessä ja psyykkisessä hyvinvoinnissa. Harrastaminen on tämän myötä vähentynyt. Kaupungin ja talouden näkökulmista syntyvyyden lasku, työllistymisen

haasteet, korkea lainakanta ja väestöllisen huoltosuhteen heikkeneminen huolettavat.

Kuntien terveydenedistämisen aktiivisuus

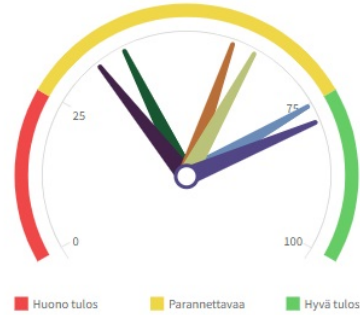
Kuntien terveydenedistämisen aktiivisuutta seurataan valtakunnallisesti TEAvisarin avulla. Vuonna 2021 seurannan kohteena olivat kulttuurin, kuntajohdon ja perusopetuksen (tulokset eivät ole valmistuneet) tiedonkeruut.

Kuntajohto : Heinola 2021

Kulttuuri : Heinola 2021

Kuntajohto
● Sitoutuminen
● Johtaminen
● Seuranta ja tarveanalyysi
● Voimavarat
● Osallisuus
Aineisto päivitetty 20.01.2022

Hyryn tavoitteiden toteutuminen 2021 ja tavoitteet vuoteen 2022

Päihde- ja mielenterveyspalvelujen rakenteet ja toimintamallit: Yli 18-vuotiaiden miepä-palvelun resurssointia on vahvistettu ja palveluun pääsy on nopeutunut.

Lasten ja nuorten harrastemalli: Toiminta käynnistynyt Heinolassa hyvin ja löytänyt käyttäjäkuntaansa.

Omaishoitajuudesta tiedottaminen: Omaishoidon näkökulma on vahvistunut työryhmän toiminnassa hyryn kokoonpanon täydentämisen kautta. Omaishoidontuen saajien määrä on vakaa.

Kävely- ja pyöräilyreittien kehittäminen: Keskustan katuremonteilla ja esteettömyyskävelyillä on parannettu viihtyisyyttä ja liikenneturvallisuutta. Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden hoito on otettu hyvinvointi-indeksiin osamittariksi. Tavoite etenee vahvasti kaupungin kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman pohjalta. Toimenpiteet on määritelty virkamiehistä koostuvassa kävelyn ja pyöräilyn edistämistyöryhmässä, joka myös vie toimenpiteet käytäntöön.

Työllisyyden hoidon moniammatillinen palvelumalli: Toiminta kehittynyt monialaiseksi yhteistyöksi saman katon alle.

Sosiaaliset taidot kaikille koululaisille: Teemaa on lähestytty niin vanhemmuudentuen, lasten tunnetaitoryhmien kuin kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyn näkökulmista.

Hyvinvointityöryhmän itsearviointin mukaan ryhmän vahvuuksia ovat työryhmän hyvä kokoonpano ja yhteistyö, poikkihallinnollisuus, työn suunnitelmallisuus ja strateginen kytkös. Myös päätösten ennakkoarvioitusten arviointi (evaus) on löytänyt kohteita ja yhteistyö sen ympärillä on tiivistynyt. Merkittävimmät kehittämisen kohteet ovat ajantasaisen hyvinvointitiedon löytäminen, analysointi, hyödyntäminen ja raportointi. Myös yleinen hyte-tiedottaminen vaatii jatkuvaa aktiivisuutta.

Vuonna 2022 painopisteitä ovat

- Hyvinvointisuunnitelman 2021-2025 toimenpiteiden käynnistäminen, työskentelyn teemoittaminen sekä tiedottamisen vahvistaminen ja raportointikäytänteiden luominen
- Korona-ajasta ja kriiseistä selviytyminen ja palautuminen.
- Maakunnalliseen hyte-työhön osallistuminen. Hyte-kärkien alla.
- Hyvinvointi-tiedon seuranta, mukaan lukien hyvinvointi-indeksi.
- Evauksen edelleen vahvistaminen.

Heinolan kaupungin hyvinvointityöryhmä